

«محمد تقی فیاضی» در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» و با هشدار درباره تداوم تنش‌ها:

تغییر هفتگی قیمت‌ها به ابرتورم می‌انجامد

رامشین موق

صندوق بین‌المللی پول تورم سالانه‌ایران در ۲۰۲۶ به رکورد ۶۸.۹ درصد رسیده و تنها تورم ونزولا، با ۲۸۷ درصد، و سودان جنوبی از ایران بیشتر است. حتی تا قبل از آغاز مجدد جنگ، برخی کارشناسان درباره احتمال رخ دادن ابرتورم هشدار داده بودند اما اکنون به نظر می‌رسد این خطر بیش از پیش، اقتصاد را تهدید می‌کند.

در تحلیل اوضاع جنگ، مسئولین بلندپایه اقتصاد کشور دائم تاکید دارند که تورم تنها به دلیل جنگ است. عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی، با حضور در یکی از تجمعات شبانه، با زبانی «خودمانی» برای برخی توضیح داد که گرانی‌های فعلی به دلیل وجود جنگ است و در پاسخ به این سوال که قبل از جنگ نیز گرانی وجود داشت، گفت که آن هم به دلیل تحریم بود؛ علی‌مدنی زاده، وزیر اقتصاد، هم در گفت‌وگوی ویژه خبری وعده داد که تورم ناشی از جنگ، کاهش خواهد یافت. این در حالی است که حتی پیش از آغاز جنگ مستقیم در خرداد ۱۴۰۴، بسیاری از تحلیلگران منتقد سیاست‌های تورم‌زای دولت بودند و نرخ تورم نیز در کانال ۵ تا ۱۰ درصدی قرار داشت که امری واضح برای همگان است.

«توسعه ایرانی» در این گزارش، به دلایل رشد تورم اقتصاد ایران و احتمال بی‌روزی بحران ابرتورم، پرداخته است.

محمد تقی فیاضی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: رخ دادن **یابندان ابرتورم کاملاً بستگی به تداوم بحران فعلی دارد؛ اگر بحران تا چندین سال دیگر ادامه پیدا کند، قطعاً دچار ابرتورم خواهیم شد** اما اگر بحران فروکش کند و انتظارات تورمی تعدیل شوند، نرخ تورم حتما کاهش خواهد داشت اما در آن صورت نیز نباید انتظار داشت که نرخ تورم ناگهان به سطح ۲۰ تا ۳۰ درصد برگردد

گزارش

به رغم ادعای تخلیه حساب:

بازار طلا به استقبال واقعیت‌های تلخ اقتصادی رفت

پس از آنکه طرح پیشنهادی تهران از سوی واشنگتن «غیر قابل قبول» خوانده شد، انتظارات تورمی در بازار طلا به نقطه جوش رسید؛ وضعیتي که نشان می‌دهد موتور محرک قیمت‌ها، بیش از آنکه عرضه و تقاضا باشد، بن‌بست‌های سیاسی و ریسک‌های غیر قابل پیش‌بینی بین‌المللی است.

گفت و گو

کارشناس بورس:

برخورد سلیقه‌ای بازار سهام رایش از دو ماه تعطیل کرد

و این ساختار، بستر مناسبی برای بروز قوانین موقتی و سلیقه‌ای فراهم کرده است. از سال ۱۴۰۲ به بعد، شوک‌های بی‌پای به اقتصاد کشور وارد شده است. دولت سهم نیمه‌تمام ماند، دولت چهاردهم روی کار آمد و بلافاصله درگیر جنگ ۱۲ روزه سپس جنگ ۴۰ روزه شد. شوک‌های

این کارشناس با تاکید بر اینکه در تمام طول این دهه عوامل بحران‌زا به صورت مداوم بر اقتصاد ایران اضافه می‌شدند، اظهار کرد: برای مثال در سال گذشته فارغ از ۲ جنگی که پشت سر گذاشتیم، دولت در تامین ارز ناتوان بود چرا که فاصله بین نرخ‌های بازار آزاد و رسمی دلار شدت گرفته بود و دولت دیگر از عهده تامین تقاضای ارز بر نمی‌آمد و نمی‌توانست سمت تقاضا را مدیریت کند؛ به همین دلیل، شاهد یک شوک ارز بودیم و یکسال تا یکسال و نیم طول خواهد کشید تا آثار این شوک‌ها تخلیه شود.

فیاضی افزود: بعد از این شوک ارز نیز، جنگ اسفندماه آغاز شد و تمام عواملی که می‌توانند شتاب رشد نرخ تورم را تشدید کنند، فعال شدند. یعنی هم شوک‌های سمت تقاضا، هم شوک‌های سمت عرضه و هم انتظارات تورمی به اقتصاد ایران تحمیل شدند که اکنون شاهد رشد شتابان نرخ تورم هستیم.

تمام کانال‌های تورمی فعال شدند

او در تحلیل چرایی قرار گرفتن ایران در مقام سوم اقتصادهای متورم، مطرح کرد: تمام کانال‌هایی که باعث تشدید و بالا رفتن نرخ تورم می‌شوند، فعال شده‌اند.

این تحلیلگر اقتصادی ادامه داد: از کانال‌های تورمی می‌توان به شوک‌های سمت عرضه و تقاضا اشاره کرد و همچنین عوامل مالی و پولی و ناترازی بانک‌ها که قبل از این شوک‌ها نیز فعال بودند؛ اکنون با مشکلات دیگری هم مواجه هستیم؛ وقتی با محدودیت منابع ارزی و محاصره در یابی مواجه باشیم، واردات هم دچار مشکل می‌شود و تمام این عوامل باعث می‌شود که نرخ تورم افزایش روزافزون داشته باشد.

فیاضی تصریح کرد که اکنون در تحلیل نرخ تورم، دو عامل یعنی اختلال در زنجیره تولید و تأمین و دیگری انتظارات تورمی، دارای اهمیت بیشتری نسبت به عوامل دیگر هستند.

جنگ تنها عامل تورم نیست

این کارشناس حوزه اقتصاد همچنین درباره اینکه «مسئولین ارشد اقتصادی، مانند رئیس کل بانک مرکزی و وزیر اقتصاد در ارزیابی خود از تورم تنها به جنگ اشاره دارند، گفت: قبل از جنگ نیز نرخ ارز رسمی کشور ناگهان ۳ تا ۴ برابر شد اما بعد از آغاز جنگ، انتظارات تورمی تشدید شدند.

به گفته فیاضی، تشدید تورم پیش از جنگ آغاز شده بود بنابراین نمی‌توان تمام عوامل تورم را روی دوش جنگ گذاشت زیرا قبل جنگ هم دچار نرخ بالای تورم بودیم و حتی اگر جنگ اتفاق نمی‌افتاد، در بهترین حالت شاهد یک تورم ۷۰ تا ۸۰ درصد در سال جاری می‌بودیم.

او توضیح داد: اینکه جنگ چند درصد بر نرخ تورم افزود، نیازمند بحث‌های طولانی دیگر است اما به هر حال به دلیل آسیب دیدن زیرساخت‌ها و کاهش واردات، تورم از کانال جنگ فزاینده‌تر و مدت زمان آن طولانی‌تر خواهد شد. پس از آنکه به دلیل افزایش نرخ ارز یک شوک به اقتصاد ایران وارد شد، جنگ نیز شوک دیگری به اقتصاد ایران تحمیل کرد که آثار این دو شوک بسیار

برخی از شرکت‌ها، مانند صنایعی که در انتهای زنجیره تامین فولاد و پتروشیمی قرار داشتند، از چرخه تولید خارج شده‌اند و اکنون تعطیل و نیمه تعطیل هستند. در ضمن شرکت‌هایی که تعطیل نیستند و به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهند، انتظار دارند که قیمت محصولات و خدمات آن‌ها به صورت هفتگی افزایش پیدا کند که این امر برای اقتصاد بسیار خطرناک است و اگر این روند تغییر هفتگی قیمت‌ها برای چندماه دیگر ادامه پیدا کند، تا آخر سال جاری دچار ابرتورم خواهیم شد!

قابل توجه است و مدت زمان زیادی لازمست تا آثار آن تخلیه شود.

آیا ابرتورم محتمل است؟

فیاضی در ادامه، هشدار داد: اگر شرایط به همین صورت ادامه داشته باشد، احتمالاً تا پایان سال یک تورم ۳ رقمی و بالای ۱۰۰ درصد خواهیم داشت و اگر بحران برای سال‌های بعد هم تداوم پیدا کند، احتمال ابرتورم نیز وجود دارد. او عنوان کرد: از آنجا که یک کشور نفتی هستیم، دارای این مزیت هستیم که اگر موانع بر طرف شود و جنگ با یک توافق خوب، پایان پذیرد، انتظارات تورمی فروکش کند. از طرف دیگر، می‌توان در فضای پایدار، با افزایش درآمد‌های نفتی و افزایش واردات، تا حدود زیادی کمبود عرضه داخلی را جبران کرد. بنابراین کشور ما این پتانسیل را دارد که وارد بحران ابرتورمی نشود اما اگر بحران یکسال تا یکسال و نیم ادامه پیدا کند، تا آخر سال دچار تورم شدیدتری می‌شویم. این تحلیلگر مسائل اقتصادی به شوک‌های سمت عرضه اشاره کرد و گفت: برخی شرکت‌ها، مانند صنایعی که در تولید و زنجیره تامین فولاد و پتروشیمی قرار داشتند، از چرخه تولید خارج شده‌اند و اکنون تعطیل و نیمه تعطیل هستند؛ از جمله این صنایع، خودروسازی‌ها، قطعه‌سازی‌ها، نساجی، لوازم خانگی و… است که تولید آن‌ها متوقف شده است.

فیاضی افزود: مشکلات تولیدشدیدتر هم خواهد شد زیرا علاوه بر اینکه برخی از زیرساخت‌ها از بین رفته است، در خدمات پایه مثل انرژی هم مشکل داریم بنابراین اگر صادرات نفت ایران به وسیله محاصره در یابی هدف قرار بگیرد، واردات نیز دچار مشکل خواهد شد. در ضمن شرکت‌هایی که تعطیل نیستند و به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهند، انتظار دارند که قیمت محصولات و خدمات آن‌ها به صورت هفتگی افزایش پیدا کند که این امر برای اقتصاد بسیار خطرناک است و اگر این روند تغییر هفتگی قیمت‌ها برای چندماه دیگر ادامه پیدا کند، تا آخر سال جاری دچار ابرتورم خواهیم شد!

او در نهایت خاطر نشان کرد: بنابراین رخ دادن یابندان ابرتورم کاملاً بستگی به تداوم بحران فعلی دارد؛ اگر بحران تا چندسال دیگر ادامه پیدا کند، قطعاً دچار ابرتورم خواهیم شد اما اگر بحران فروکش کند و انتظارات تورمی تعدیل شوند، نرخ تورم حتما کاهش خواهد داشت اما در آن صورت نیز نباید انتظار داشت که نرخ تورم ناگهان به سطح ۲۰ یا ۳۰ درصد برگردد.

در چنین شرایطی طلا مجدأ به عنوان یک پناهگاه امن برای سرمایه‌گذاری شناخته شد و تقاضای برای فلز زرد بیشتر شد. با اینحال آیا این افزایش قیمت‌ها مقطعی است و حباب قیمت طلا در پاره‌روند آتی بازار به ماچه می‌گوید و دلایل مهم صعودی شدن بازار داخلی طلا و سکه چه بوده است؟ در همین خصوص، محمد کشتی‌آرای، نایب‌رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران در گفت‌وگو با اینگاه خبری، مهم‌ترین دلایل رشد‌های طلا در بازار را تشریح کرد و در پاره علت قرار گرفتن مجدد این فلز زرد در مدار صعودی در روزهای اخیر، اظهار داشت: «قیمت طلا در کشور ما به شدت وابسته به قیمت جهانی طلا و قیمت ارز است. این دو عامل همزمان موجب افزایش قیمت طلا در روزهای اخیر شده است؛ نخست اینکه قیمت جهانی طلا مجدداً با افزایش همراه شده است و در بازار آزاد هم قیمت‌ها مستعد صعودی به خود گرفته است. این دو عامل سیگنال افزایش قیمت بازار طلا داده و همین موضوع باعث شده قیمت طلا و سکه در بازار داخلی کشور با افزایش همراه باشد.» او درباره وضعیت حباب قیمت سکه و طلا در بازار، تاکید کرد: «این در حالی است که حباب طلا و سکه تغییری نداشته است و بنابراین قیمت‌های طلا و سکه در بازار اکنون واقعی است و بر اساس دو عامل اقتصادی افزایش قیمت پیدا کرده است. این موضوع که قیمت طلا و سکه حباب ندارد به این معناست که وضعیت عرضه و تقاضا کاملاً متعادل است. البته باید خاطر نشان کرد که در هفته‌های گذشته حباب منفی روی قیمت‌ها ایجاد شده بود این بدان معنا بود که قیمت‌های طلا و سکه در بازار‌های داخلی از قیمت جهانی پایین‌تر بود.»

کشتی‌آرای نایب در پایان به پیش‌بینی ناپذیر بودن قیمت طلا در روز‌های آتی اشاره کرد و گفت: «در صحنه سیاست این روز‌ها خیلی از اتفاقات غیر قابل پیش‌بینی است و ریسک‌های سیاسی فراوانی وجود دارد و وابسته به واقعیاتی هستند که در حوزه‌دین‌المللی، رچه اقتصادی و چه اجتماعی پیش می‌آید. اقتصاد جهانی از قیمت‌نفت تا قیمت اونس جهانی طلا دچار نوسان می‌کند؛ از آنجا که این اتفاقات در عرصه بین‌الملل غیر قابل پیش‌بینی هستند؛ بنابراین قیمت طلا هم غیر قابل پیش‌بینی شده است.»

اقتصادی مانند حذف ارز تر جیحی و اصلاح پاره‌های انرژی نیز به بازار سرمایه ضربه زد.

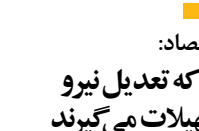
این کارشناس بازار سرمایه ادامه داد: بیش از ۶۰ تا ۷۰ درصد صنایع ماصدرات محور هستند و مستقیماً از بازار‌های بین‌المللی و مسائل ارزی تأثیر می‌پذیرند. به همین دلیل، هر شوکی به اقتصاد کلان وارد شود، بلافاصله کلیت بازار سرمایه دچار شوک می‌شود. این مسائل همگی به صورت زنجیره‌ای به یکدیگر متصل هستند؛ نتیجه آنها قوانین خلق الساعه در بازار سرمایه است. بخشی از مشکلات بازار سرمایه، ریشه در اقتصاد کلان کشور دارد و خارج از اختیارات سازمان بورس است. اما بخش دیگری از این مشکلات در درون خود سازمان بورس قابل حل است. سازمان بورس باید برای مواقعی که شوک‌های اقتصادی مانند جهش ناگهانی نرخ ارز، افزایش قیمت حامل‌های انرژی یا تغییر قوانین گمرکی رخ می‌دهد، فرآیندهای از پیش تعیین شده‌ای داشته باشد. این فرآیندها باید به سرعت اجرا شوند تا پویایی بازار از بین نرود. هدف اصلی تمام تصمیم‌گیری‌ها باید حفظ پویایی بازار در هر شرایطی باشد.

فلاح‌باشلار، به وضعیت فعلی بازار، گفت: مهم‌ترین مسئله‌ای که نارضایتی گسترده ایجاد کرده، این است که تمام بازار‌های مالی و کالایی در بازار سرمایه فعال هستند؛ اما بازار سهام که هسته اصلی بازار سرمایه محسوب می‌شود، تعطیل است. ابزار‌های مالی و کالایی برای تقویت و حمایت از بازار بورس طراحی شده‌اند، اما اکنون بازار اصلی بیش از دو ماه است که تعطیل شده است. طولانی شدن تعطیلی بازار سهام به یک معضل ساختاری تبدیل شده است.

او با انتقاد از فقدان قانون شفاف برای بازگشایی بازار، تصریح کرد: جنگ مضان حدود ۴۰ روز طول کشید. اکنون و در دوره سیاحت، بازار سرمایه باید فعالیت خود را از سر می‌گرفت. اما هیچ قانون مشخصی برای بازگشایی بازار وجود ندارد؛ دستگاه‌های سلیقه‌ای بر تصمیم‌گیری‌ها حاکم شده است. یک روز صحبت از شفاف‌سازی مطرح می‌شود، روز دیگر اعلام می‌زان خسارت‌ها و روزی دیگر بازگشایی صنعت به صنعت. اگر به قانون موجود عمل می‌شد، نیازی به این همه تغییر رویه نبود.

خبر اقتصادی

رئیس جمهور خطاب به کارکنان وزارت جهاد، وظیفه ماست که با همه وجود در کنار مردم باشیم

رئیس جمهور با بیان اینکه وظیفه ما این است که با همه وجود در کنار مردم باشیم، خطاب به کارکنان وزارت جهاد کشاورزی نوشت: می‌خواهم تمام توانشان را برای کنترل قیمت‌ها به کار ببندند. به گزارش ایلنا، مسعود پزشکیان در شبکه اجتماعی ایکس، از نیروهای جانفدای وزارت جهاد کشاورزی، از دورترین روستاهای مرزی تا پایتخت و وزیر محترم که از ابتدای جنگ رمضان پای کار معیشت مردم عزیز ایران بوده‌اند، قدر دانی کرد.

■ ■ ■

وزیر اقتصاد:

کسب و کارهایی که تعدیل نیرو نداشتند باشند، تسهیلات می‌گیرند

وزیر امور اقتصادی و دارایی با بیان اینکه کسب‌و کارهایی که تعدیل نیرو نداشتند باشند، از دولت تسهیلات می‌گیرند، گفت: دولت از این واحدهای تولیدی حمایت ۱۰۰ درصدی خواهد داشت. به گزارش مهر، علی مدنی زاده همچنین عنوان کرد: طرح‌های تهیه شده برای بازسازی خسارات وارده به زیرساخت‌های اقتصادی در چند لایه است که لایه نخست آن صنایع بزرگ هستند. برنامه‌ای برای بازسازی صنایع فولاد و پتروشیمی و نیز مجتمع عسلویه در حوزه گازی تهیه شده است؛ وزارتخانه‌های مربوطه متولی اجرای این برنامه‌ها خواهند بود.

■ ■ ■

سختگوی شرکت آب فاضلاب استان: مصرف آب تهران به مرز ۳ میلیارد لیتر در شبانه‌روز رسید

سختگوی شرکت آب و فاضلاب استان تهران اعلام کرد: با افزایش تدریجی دمای هوا و وارد شدن کولر‌های آبی، مصرف آب تهران به مرز ۳ میلیارد لیتر در شبانه‌روز

رسیده. به گزارش ایلنا، بهنام خنی اظهار داشت: در شرایطی که دما روز به روز در حال افزایش است، با آغاز فصل گرم‌تر در تهران، ۳ میلیون دستگاه کولر آبی در مدار بهره‌برداری قرار خواهند گرفت. هر دستگاه کولر آبی در شرایط سالم و نصب ساین، در یک شبانه‌روز ۱۸۰ تا ۲۰۰ لیتر، آب مصرف می‌کند که در صورت کارکرد در شرایط این میزان مصرف ۲ برابر افزایش خواهد یافت.

■ ■ ■

بر اساس مصوبه ابلاغی کلید خورد: اختیار تام وزارت صمت

برای تغییر و تسهیل مقررات تجاری
سنداد تنظیم بازار و وزارت صمت اختیار تمام‌برای تغییر و تسهیل مقررات تجاری دریافت کردند. به گزارش تسنیم، بر اساس مصوبه ابلاغی و به منظور تنظیم بازار داخلی، تأمین فوری کالا‌های ضروری و نهاده‌های تولید، اختیار کامل تغییر یا تسهیل کلیه رویه‌های تجاری از جمله ثبت سفارش، سهمیه‌بندی، لغو ممنوعیت‌ها و عرش صادراتی و وارداتی بدون الزام به رعایت مهلت‌های قانون بهبود مستمر محیط کسب‌و کار به سنداد تنظیم بازار و وزارت صنعت، معدن و تجارت واگذار شد. این اختیارات با هدف تنظیم بازار داخلی، جبران کسری مواد اولیه مورد نیاز تولید و تسریع در فرآیندهای واردات و صادرات کالا‌های ضروری اعطا شده است.

■ ■ ■

ساعت کار بانک‌ها تغییر کرد؛ ۷ صبح تا ۱۳

شورای هماهنگی بانک‌ها اعلام کرد: ساعات کاری شعب بانکی کشور از ۲۶ اردیبهشت تا ۱۵ شهریور از ۷ صبح تا ۱۳ خواهد بود. به گزارش ایلنا، این تصمیم در پی مصوبه اخیر هیات وزیران و با هدف مدیریت مصرف انرژی، کاهش بار شبکه و تداوم خدمات رسانی عمومی اتخاذ شده است. طبق این بخشنامه، بانک‌ها همانند سایر دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند یک ساعت پیش از پایان وقت اداری، سامانه‌های سرامیشی را خاموش کنند. گفتنی است، سسال گذشته نیز به دلیل افزایش مصرف برق، تغییر ساعات کاری دستگاه‌های اجرایی و بانک‌ها در فصل گرم سال اجراء شد.

■ ■ ■

یک مقام مسئول:

۶۰ درصد بافت فرسوده تهران تاب زلزله شدید را ندارد

رئیس بخش زلزله‌شناسی و خطرپذیری مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی عنوان کرد: حدود ۶۰ درصد از ساختمان‌های واقع در بافت‌های فرسوده، مقاومت لازم در برابر زلزله‌های بزرگ را ندارند و همین موضوع آنها را به اصلی‌ترین کانون‌های آسیب‌پذیر تبدیل می‌کند. به گزارش مهر، علی بیت‌اللهی درباره دیگر خطر‌ها افزود: بر اساس آمار موجود، در حال حاضر حدود هزار ساختمان بلندمرتبه دارای پرونده و شناسنامه ساختمانی در تهران ثبت شده است که البته احتمال دارد این تعداد در سال‌های اخیر افزایش یافته باشد؛ از این میان، حدود ۱۰۰ ساختمان بلندمرتبه در محدوده گسل‌ها قرار دارند که نیازمند بررسی‌ها و دقت‌های فنی بیشتری هستند.

■ ■ ■

رئیس سازمان هواشناسی کشور: بارورسازی ابرها راه حل جبران خشکسالی کشور نیست

رئیس سازمان هواشناسی کشور با تأکید بر ضرورت تفکیک مباحث علمی از شایعات در موضوع بارورسازی ابرها، گفت: اگر چه بارورسازی ابرها یک موضوع علمی مورد مصلحت است، اما نمی‌توان از آن به عنوان راهکاری برای جبران خشکسالی تأمین کمیود منابع آب کشور انتظار معجزه داشت. به گزارش ایلنا، سحر جانجیش تصریح کرد: نباید نظام اجرایی کشور را به سمتی سوق داد که جبران خشکسالی، کمبود منابع آب از برزمنی یسارفع بحران به‌طور کامل به چنین روش‌هایی وابسته شود، چرا که میزان تأثیرگذاری این فناوری در مقیاس سرزمینی ایران نیازمند ارزیابی دقیق و مبتنی بر داده است.